

Stockholms
universitet

Dnr: SU FV-4.1.1-1609-13

STOCKHOLMS UNIVERSITET
Humanistiska fakultetsnämnden
Filosofiska institutionen

Beslut 2013-05-28

Allmän studieplan för

Utbildning på forskarnivå i filosofi

Föreskrifter rörande utbildning på forskarnivå återfinns i Högskolelagen (SFS 1992:1434) och i Högskoleförordningen (HF; SFS 1998:1003) kapitlen 6 och 7. Antagningsordning för utbildning på forskarnivå har fastställts av universitetsstyrelsen 2011-02-16 (dnr SU 40-0364-09) och Föreskrifter för utbildning på forskarnivå för Stockholms universitet har beslutats av rektor 2010-12-16 (dnr SU 301-3153-10). Föreskrifter och riktlinjer avseende utbildning på forskarnivå vid Stockholms universitets humanistiska fakultet har fastställts av Humanistiska fakultetsnämnden 2007-03-13, och reviderats 2010-04-21 och 2011-03-15.

1 Beslut

Denna allmänna studieplan för utbildning på forskarnivå i filosofi är fastställd av humanistiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet 2013-05-28. Den ersätter tidigare allmänna studieplaner i praktisk filosofi samt teoretisk filosofi.

Studieplanen gäller fr o m 2013-05-28.

Den som före 2013-05-28, påbörjat sin utbildning på forskarnivå i praktisk filosofi eller teoretisk filosofi enligt en tidigare fastställd studieplan har rätt att fullfölja studierna enligt den planen dock under beaktande av föreskrifterna i HF och fakultetens riktlinjer.

Utbildning på forskarnivå i filosofi ges i den omfattning tillgängliga resurser medger.

2 Utbildningens mål

För *doktorsexamen* skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet,

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning samt utföra andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.
- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

För *licentiatexamen* skall doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.
- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.
- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3 Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

Behörig att antas till utbildning på forskarnivå är den som uppfyller dels villkor för grundläggande behörighet, dels villkor för särskild behörighet. Vidare krävs att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som avlagt examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 på avancerad nivå, eller på annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, skall även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.

Om det föreligger särskilda skäl får Humanistiska fakultetsnämnden för enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildning i filosofi har den som med godkänt resultat genomgått kurser på avancerad nivå om 30 hp i praktisk filosofi eller 30 hp i teoretisk filosofi innehållande ett examensarbete.

Behörighetskraven kan uppfyllas även av den som inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kompetens.

4 Antagning, urval

Beslut om antagning av sökande till utbildning på forskarnivå i filosofi fattas av Institutionsstyrelsen vid Filosofiska institutionen. Institutionsstyrelsen kan ej vidaredelegera beslut om antagning.

Institutionsstyrelsen får till utbildning på forskarnivå i filosofi endast anta sökande som anställs som doktorand. Sökande med egen studiefinansiering samt sökande till utbildning på forskarnivå om 120 hp som avslutas med licentiatexamen antas av Humanistiska fakultetsnämnden. Om det efter antagning av doktorand med annan finansiering än doktorandanställning visar sig att nämndens bedömning slår fel har institutionen ansvaret för att ordnad finansiering kan upprätthållas under hela utbildningstiden.

Grunden för urval bland sökande som kan antas till utbildning på forskarnivå i filosofi är graden av förmåga att tillgodogöra sig sådan utbildning. Urval görs av institutionsstyrelsen. Urvalet görs på basis av följande kriterier:

I. TIDIGARE MERITER

1. Utbildning i allmänhet.

Bedömning av såväl djup som bredd i tidigare utbildning.

2. Vetenskaplig produktion.

På basis av examensarbeten från grund- och avancerad nivå samt i förekommande fall annan skriftlig vetenskaplig produktion bedöms den sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen enligt följande bedömningskriterier:

Kritisk förmåga
Analytisk förmåga
Kreativitet
Självständighet

Vid bedömningen skall också tidsaspekten beaktas; d v s i vilken utsträckning den sökande har visat förmåga att utföra sina tidigare vetenskapliga uppgifter inom givna tidsramar. Dessutom görs, utifrån en jämförelse av de vetenskapliga alstren, en bedömning av den sökandes vetenskapliga utveckling.

II. FORSKNINGSPLAN

I samband med ansökan skall sökanden kort redogöra för sitt tänkta forskningsområde. Redogörelsen skall innehålla problemformulering/ar och en skiss över genomförandet av forskningsarbetet. Planen bedöms med avseende på:

Relevans

Originalitet

Genomförbarhet inom given tidsram (d v s under en period motsvarande fyra års utbildning på heltid)

III. SAMARBETSFÖRMÅGA

Den sökandes förmåga till samarbete bedöms utifrån t ex referenser, intyg eller intervjuer.

IV. ÖVRIGT

Vid antagning och urval av sökande till utbildning på forskarnivå i filosofi skall institutionsstyrelsen beakta vad som föreskrivs i avsnittet ”Antagning, bedömning och urval” i fakultetens riktlinjer avseende utbildning på forskarnivå.

5 Utbildningens innehåll och uppläggning

5.1 Allmänt

Utbildningen planläggs så, att studierna kräver fyra läsår för studerande som på heltid ägnar sig åt egen utbildning på forskarnivå. Därvid förutsätts att doktoranden dels ägnar sig helt åt studierna, dels utnyttjar undervisningen och handledningen effektivt. För deltidsdoktorand förlängs studietiden i proportion till den minskade studieintensiteten.

Utbildning på forskarnivå i filosofi ges med följande inriktningar:

- praktisk filosofi
- teoretisk filosofi

Utbildningen omfattar dels en kursdel om 60 högskolepoäng, dels en avhandlingsdel om 180 högskolepoäng, motsvarande 1 respektive 3 års heltidsstudier.

5.2 Individuella studieplaner

Individuella studieplaner, fastställda av institutionsstyrelsen, skall finnas för samtliga aktiva doktorander i filosofi. Vid upprättande och hantering av de individuella studieplanerna skall institutionsstyrelsen följa dels de bestämmelser som finns inskrivna i HF 6 kap 29 §, dels de tillämpningsföreskrifter som finns i Humanistiska fakultetens riktlinjer.

Kopior av de individuella studieplanerna samt av de ändringar som görs i planerna skall minst en gång årligen översändas till fakultetsnämnden.

5.3 Kurser

Kursdelen omfattar två terminers heltidsstudier (60 högskolepoäng) och skall vara så utformad att tillämpliga delar av målen för utbildningen enligt avsnitt 2 ovan uppfylls.

Kursdelen består av åtta delkurser. Kursernas innehåll och kursfordringar fastställs i den individuella studieplanen. Varje kurs examineras normalt genom muntlig examination eller skriftlig uppgift.

I kurskravet ingår deltagande i institutionskollokviet under hela studietiden (bortsett från resor etc).

I inriktning mot praktisk filosofi gäller följande:

Kursdelen utformas så att doktoranden får tillfredsställande kunskaper inom följande områden inom praktisk filosofi: Normativ etik, metaetik, politisk filosofi, tillämpad etik, moralfilosofins historia samt humanioras och samhällsvetenskapernas vetenskapsteori. Därutöver skall kursdelen inkludera eventuellt nödvändiga kompletteringar av doktoranders kunskaper i teoretisk filosofi. Kursdelens närmare utformning betingas av den enskilda doktorandens val av inriktning av studierna på grundnivå och avancerad nivå. Kurserna väljs i samråd mellan doktorand och handledare och fastställs i den individuella studieplanen.

I kurskravet ingår även aktivt deltagande i doktorandseminariet i praktisk filosofi och högre seminariet i praktisk filosofi, det förra under hela studietiden och det senare under minst fyra terminer. Avhandlingsarbetet presenteras fortlöpande på doktorandseminariet och på ett slutseminarium på högre seminariet.

I inriktning mot teoretisk filosofi gäller följande:

Kursdelen utformas så att doktoranden får tillfredsställande kunskaper inom följande områden inom teoretisk filosofi: kunskapsteori, logik, medvetandefilosofi, metafysik, språkfilosofi och vetenskapsteori. Därutöver skall kursdelen inkludera studiet av en äldre och en modern filosof (vilket i bägge fallen kan innehålla en relevant filosofihistorisk översikt). Kursdelens närmare utformning betingas av den enskilda doktorandens val av inriktning av studierna på grundnivå och avancerad nivå. Kurserna väljs i samråd mellan doktorand och handledare och fastställs i den individuella studieplanen.

I kurskravet ingår aktivt deltagande i doktorandseminariet i teoretisk filosofi, deltagande i högre seminariet i teoretisk filosofi under minst fyra terminer samt aktivt deltagande i relevant specialseminarium (t.ex. Logik- språk- och medvetandeseminariet). Avhandlingsarbetet presenteras två gånger på högre seminariet, dels i ett tidigt skede, dels i slutskedet, samt fortlöpande på doktorandseminariet och relevant specialseminarium.

5.4 Avhandling

Ämne för doktorsavhandlingen fastställs gemensamt av doktorand och handledare tidigt under doktorandstudierna. Utgångspunkt vid samrådet ska vara den forskningsplan som doktoranden avgivit i samband med ansökan till utbildningen på forskarnivå.

Avhandlingen skall visa doktorandens förmåga att på ett vetenskapligt tillfredsställande sätt självständigt - inom eller utom ramen för ett lagarbete - lösa den valda forskningsuppgiften.

Avhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser med en kort sammanfattning av dessa (sammanläggningsavhandling) som doktoranden har författat ensam eller gemensamt med annan person.

Undersökningen och de vunna resultaten skall presenteras i en framställning som kvalitetsmässigt skall ligga på en sådan nivå att avhandlingen (inklusive deluppsatserna i en sammanläggningsavhandling) bedöms uppfylla rimligt ställda krav för att antas i en vetenskaplig serie eller tidskrift av god kvalitet. Om undersökningen utförs inom ramen för ett lagarbete skall doktorandens insatser klart kunna särskiljas. I övrigt gäller följande krav för att avhandlingen skall kunna godkännas:

- att avhandlingen är ett resultat av ett självständigt forskningsarbete som väsentligt bidrar till kunskapsutvecklingen,
- att syfte, problemställning och vetenskaplig metod tydligt redovisas och motiveras,
- att metoden tillämpas korrekt,
- att forskningsläget presenteras så att tidigare genomförd forskning klart skiljs från doktorandens egna, i avhandlingen redovisade, bidrag till forskningen,
- att materialet presenteras och karaktäriseras och att det sätt på vilket materialet kan ha avgränsats redovisas och motiveras,
- att den vetenskapliga noggrannheten vad avser noter, käll- och litteraturförteckning, eventuella tabeller och diagram mm är god,
- att avhandlingen disponeras på ett logiskt sätt och att dispositionen är konsekvent genomförd,
- att avhandlingen är acceptabel ur språklig synpunkt samt
- att resultaten sammanfattas.

Avhandlingen skall skrivas på engelska, franska, tyska eller svenska.

Doktorsavhandling som har skrivits på svenska ska ha en sammanfattning på engelska och vice versa, och avhandlingar skrivna på andra språk ska ha sammanfattning både på svenska och engelska. Dessa sammanfattningar skall vara så utförliga att en läsare utan kunskaper i avhandlingsspråket skall få en klar uppfattning om avhandlingens syfte och huvudsakliga innehåll, den vetenskapliga metod som använts och de resultat som nåts. Hänvisningar skall göras till avhandlingens olika kapitel. Doktorandens huvudhandledare ansvarar för att sammanfattningen får föreskrivet innehåll. Bedömning av sammanfattningen skall vid betygsättningen ingå i bedömningen av hela avhandlingen.

Till varje doktorsavhandling skall fogas ett kortfattat engelskspråkigt referat ("abstract") omfattande högst 2000 tecken inklusive mellanslag. Referatet skall:

- ange avhandlingens titel, det språk avhandlingen är skriven på, författaren/författarna samt universitet och institution,
- återge innehållet i avhandlingen enligt dispositionen problem, metoder och resultat,
- förses med nyckelord och andra uppgifter av betydelse för litteratursökning i automatiserade informationssystem.

6Handledning

Den som antagits som doktorand har rätt till handledning under sammanlagt den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om 240 högskolepoäng om inte rektor beslutar annat med stöd av HF 6 kap 30§.

Minst två handledare skall utses för varje doktorand vid forskarstudiernas början och en av dessa skall utses till huvudhandledare. Handledare utses av institutionsstyrelsen vid Filosofiska

institutionen eller – om styrelsen så beslutar – av prefekten eller en för ändamålet inrättad särskild nämnd. Lämnas uppdraget till prefekten skall denne, innan beslut fattas, ha samrått med de lärare som tjänstgör som handledare inom utbildningen på forskarnivån i filosofi.

En doktorand som begär det skall få byta handledare. Anhållan om byte av handledare skall ställas till institutionsstyrelsen eller, ifall styrelsen delegerat frågan, till prefekten.

Vad gäller omfattningen av handledningen kan den variera beroende på var i utbildningen doktoranden befinner sig. Humanistiska fakultetsnämnden har dock som schablon fastställt att minst 80 arbetstimmar per år och doktorand skall avsättas för handledning. Av dessa bör 30-40 timmar vara kontakttid. Såväl den tidsmässiga som den innehållsliga fördelningen mellan handledarna skall anges i den individuella studieplanen. I denna skall också antalet handledningsträffar per termin anges.

Nedan anges de krav som kan ställas på en väl fungerande handledning:

- Handledare och doktorand skall årligen stämma av vad som åstadkommit i relation till den individuella studieplanen, samt upprätta ett detaljerat program för det kommande årets studier.
- Huvudhandledaren skall se till att avgränsningen av avhandlingsämnet sker på sådant sätt att studierna kan slutföras inom den uppställda normalstudietiden.
- Doktoranden skall bedriva sina studier med den aktivitetsgrad som fastställts i den individuella studieplanen och ta kontakt med sina handledare vid eventuella problem.
- Angående individuell studieplan för varje doktorand se ovan under avsnitt 5.2.

7 Kunskapsprov; disputation

Kunskapsprov och avhandling skall bedömas med något av betygen Godkänd och Underkänd.

Examinator på kunskapsprov inom utbildning på forskarnivån i filosofi skall vara en av institutionsstyrelsen särskilt utsedd lärare.

En doktorand som vid en annan högskola i landet har gått igenom en del av utbildning på forskarnivå i filosofi (eller praktisk filosofi eller teoretisk filosofi) med godkänt resultat har rätt att tillgodoräkna sig detta även i utbildning på forskarnivå i filosofi vid Stockholms universitet. En doktorand får också tillgodoräkna sig utbildning vid en utländsk läroanstalt. Även annan utbildning liksom kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet får tillgodoräknas om de är av sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak motsvarar den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. Prövning huruvida en tidigare utbildning skall kunna tillgodoräknas ankommer på examinator.

7.2

Doktorsavhandlingen skall granskas och försvaras vid en offentlig disputation. Disputationen skall ske på engelska eller svenska.

Disputationen ska följa de riktlinjer för disputationer som gäller vid Humanistiska fakulteten vid Stockholms universitet.

En doktorand i filosofi kan inleda sina studier med en etapp omfattande fyra terminers studier för heltidsstuderande eller åtta terminer för den som bedriver studierna på halvtid. Lic-etappen skall omfatta minst 120 högskolepoäng.

8.1 Utbildningens mål

Se punkt 2 ovan.

8.2 Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningen inom etappen består av obligatoriska seminarier, kurser, vetenskaplig uppsats och handledning.

8.2.1 Obligatoriska seminarier

Under utbildningen skall den studerande aktivt under fyra terminer följa kollokviet i filosofi samt de för den studerande relevanta doktorandseminarier, högre seminarier och specialseminarier.

8.2.2 Kurser (30 högskolepoäng)

Kursdelen består av kurser hämtade ur kursdelen för utbildning på forskarnivå enlighet med vad som anges i avsnitt 5.3 ovan.

8.2.3 Vetenskaplig uppsats (90 högskolepoäng)

Inom etappen skall doktoranden författa en vetenskaplig uppsats. Uppsatsämnet fastställs gemensamt av doktorand och handledare tidigt under studierna och projekteras så att uppsatsen kan fullbordas under en tid motsvarande två terminers heltidsstudier.

För doktorander som inte klart deklarerat en avsikt att begränsa sina studier inom utbildning på forskarnivå till etappen skall ämnet väljas så att uppsatsen kan utvidgas till en doktorsavhandling. Uppsatsen skall vara av sådan kvalitet att den kan publiceras i en vetenskaplig tidskrift.

Uppsatsen skall skrivas på engelska, franska, tyska eller svenska.

Uppsats som har skrivits på svenska ska ha en sammanfattning på engelska och vice versa, och avhandlingar skrivna på andra språk ska ha sammanfattning både på svenska och engelska.

8.3 Kunskapsprov och uppsats

Kunskapsprov och uppsats bedöms med något av betygen Godkänd och Underkänd. För godkänd etapp krävs att den studerande erhållit betyget Godkänd dels på de kunskapsprov som ingår i etappen, dels på den vetenskapliga uppsatsen, samt att han/hon deltagit aktivt i de obligatoriska seminarierna.

Betyg på prov som ingår i etappens kursdel bestäms av examinator (se avsnitt 7).

Den vetenskapliga uppsatsen skall granskas och försvaras vid ett offentligt seminarium. Betyget bestäms av lärare som utses av institutionsstyrelsen särskilt för varje avhandling. Vid betygssättningen skall hänsyn tas både till uppsatsens innehåll och till försvaret av uppsatsen.

Institutionsstyrelsen utser för varje uppsats en särskild opponent vars uppgift det är att granska uppsatsen och framför sin opposition vid det offentliga seminariet.

Den lärare som utsetts att bestämma betyg på uppsatsen fungerar som ordförande vid det offentliga seminariet.

8.4 Övrigt

Etappen är ej obligatorisk och det krävs ej att doktoranden redan vid antagningen till utbildning på forskarnivå skall bestämma sig för om han eller hon önskar genomgå etappen eller ej.